

Sprawa C-563/22**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie § 98 ust. 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem****Data wpływu:**

22 sierpnia 2022 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Administratiwen syd Sofija-grad (Bułgaria)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

9 sierpnia 2022 r.

Strona skarżąca:

SN

LN, reprezentowana przez SN

Strona przeciwna:

Zamestnik-predsedatel na Dyrżawna agencija za bežancite

Przedmiot postępowania głównego

Zaskarżenie w trybie Administratiwnoprosesualen kodeks (kodeksu postępowania administracyjnego, zwanego dalej „APK”) decyzji wydanej przez Zamestnik-predsedatel na Dyrżawna agencija za bežancite (wiceprezesa państwowej agencji ds. uchodźców, zwanego dalej „Zamestnik-predsedatel na DAB”), dotyczącej odmowy przyznania statusu uchodźcy i statusu humanitarnego SN i jej małoletniemu dziecku, LN.

Przedmiot i podstawa prawna wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Artykuł 267 TFUE; wykładnia [art.] 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy [Parlamentu Europejskiego i Rady] 2011/95/UE [z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego

statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony] oraz art. 40 ust. 1 dyrektywy [Parlamentu Europejskiego i Rady] 2013/32/UE [z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej], a w szczególności okoliczności podlegających rozpatrzeniu przy kolejnym wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, a także kryteriów ryzyka popadnięcia w skrajne ubóstwo w sytuacji osób pochodzenia palestyńskiego, które opuściły obszar działań Agencji Narodów Zjednoczonych dla Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (zwanej dalej „UNRWA”), jeśli zostaną wydalone z powrotem, w szczególności osoby małoletniej, mając na względzie zalecenie Wysokiego Komisarza Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (zwanego dalej „UNHCR”), aby osoby takie nie były przymusowo wydane z powrotem.

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy z art. 40 ust. 1 dyrektywy [Parlamentu Europejskiego i Rady] 2013/32/UE [z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej] wynika, że w wypadku dopuszczenia do rozpatrzenia kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez wnioskodawcę pochodzenia palestyńskiego, bez obywatelstwa, na podstawie jego rejestracji przez UNRWA, w okolicznościach niniejszej sprawy, wskazany w tym przepisie obowiązek właściwych organów uwzględnienia i rozpatrzenia wszystkich okoliczności na poparcie nowych informacji w kolejnym wniosku, interpretowany w związku z art. 12 ust. 1 lit. a) [zdanie] drugie dyrektywy [Parlamentu Europejskiego i Rady] 2011/95/UE [z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony], obejmuje również obowiązek rozpatrzenia przyczyn, ze względu na które dana osoba opuściła obszar działań UNRWA[,] wraz z nowymi elementami lub okolicznościami będącymi przedmiotem kolejnego wniosku? Czy wykonanie wskazanego obowiązku jest uzależnione od okoliczności, że przyczyny, ze względu na które osoba opuściła obszar działań UNRWA, zostały już rozpatrzone w ramach postępowania dotyczącego pierwszego wniosku o udzielenie ochrony zakończonego wydaniem prawomocnej decyzji odmownej, lecz wnioskodawca nie podniósł i nie przedstawił dowodów na jego rejestrację przez UNRWA?
- 2) Czy z art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 wynika, że przewidziana w tym przepisie hipoteza, „jeśli taka ochrona lub pomoc ustały z jakichkolwiek powodów”, ma zastosowanie do osoby pochodzenia palestyńskiego, bez obywatelstwa, zarejestrowanej i otrzymującej pomoc UNRWA w mieście Gaza w zakresie żywności, świadczeń medycznych

i kształcenia, bez danych dotyczących istnienia osobistych zagrożeń dla tej osoby, która z własnej woli i legalnie opuściła miasto Gaza, przy istnieniu następujących danych w sprawie:

– ogólna sytuacja w chwili opuszczenia kraju została określona jako bezprecedensowy kryzys humanitarny związany z niedostatkami żywności, wody pitnej, świadczeń medycznych, leków, problemami z zaopatrzeniem w wodę i elektryczność, uszkodzeniem budynków i infrastruktury, bezrobociem;

– UNRWA napotyka na trudności związane z udzielaniem pomocy i świadczeniem usług w Gazie, w tym z dostarczaniem żywności i świadczeń medycznych, ze względu na znaczący deficyt budżetu UNRWA i stale zwiększającą się liczbę osób zależnych od pomocy agencji, zaś ogólna sytuacja w Gazie utrudnia działania UNRWA?

Czy należałoby udzielić innej odpowiedzi na to pytanie wyłącznie na podstawie tego, że wnioskodawca jest osobą szczególnie podatną na zagrożenia w rozumieniu art. 20 ust. 3 tej dyrektywy – czyli jest małoletnim dzieckiem?

3) Czy art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 należy interpretować w ten sposób, że wnioskodawca ubiegający się o udzielenie ochrony międzynarodowej, palestyński uchodźca zarejestrowany w UNRWA, może wrócić na obszar działań UNRWA, który opuścił, a w szczególności do miasta Gaza, gdy w chwili rozpatrzenia jego skargi na decyzję odmowną przed sądem:

– nie istnieją pewne dane, że ta osoba będzie mogła otrzymać od UNRWA niezbędną pomoc w postaci żywności, świadczeń medycznych, leków i środków medycznych, kształcenia,

– dane dotyczące ogólnej sytuacji w mieście Gaza i UNRWA według stanowiska Wysokiego Komisarza Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) w odniesieniu do wydalenia do Gazy w marcu 2022 r. oceniono jako skłaniające do opuszczenia obszaru działań UNRWA i stanowiące podstawę braku wydalenia,

w tym [w ten sposób że] w wypadku wydalenia wnioskodawca będzie przebywał w godnych warunkach życiowych?

Mając na względzie sytuację w Strefie Gazy we wskazanym momencie i w zakresie, w jakim wnioskodawca ubiegający się o udzielenie ochrony międzynarodowej jest uzależniony od pomocy UNRWA w zakresie żywności, świadczeń medycznych, leków i środków medycznych, czy jego sytuacja osobista jest objęta wykładnią skrajnego ubóstwa w rozumieniu art. 4 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, dokonaną w wyroku z dnia 19 marca 2019 r., Abubacarr Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, pkt 4 sentencji, biorąc pod uwagę stosowanie i przestrzeganie zasady non-refoulement określonej w art. 21 ust. 1

dyrektywy 2011/95 w związku z art. 19 karty w odniesieniu do tego wnioskodawcy?

Biorąc pod uwagę dane dotyczące ogólnej sytuacji w mieście Gaza oraz UNRWA, czy na pytanie dotyczące wydalenia do Gazy należy udzielić odmiennej odpowiedzi wyłącznie na podstawie tego, że wnioskodawca ubiegający się o udzielenie ochrony jest małoletnim dzieckiem, przy uwzględnieniu zapewnienia dobra dziecka i jego dobrobytu oraz rozwoju społecznego, a także jego bezpieczeństwa?

4) W zależności od odpowiedzi udzielonej na pytanie trzecie:

Czy [art.] 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95, a konkretnie przewidziane w tym przepisie wyrażenie, że „osoby takie kwalifikuje się tym samym do korzystania ze świadczeń określonych w niniejszej dyrektywie”, w niniejszym wypadku należy interpretować w ten sposób, że:

A) w odniesieniu do wnioskującego o udzielenie ochrony – Palestyńczyka bez obywatelstwa, zarejestrowanego przez UNRWA – ma zastosowanie zasada non-refoulement określona w art. 21 ust. 1 dyrektywy 2011/95 w związku z art. 19 karty, ponieważ w wypadku wydalenia do miasta Gaza osoba ta będzie narażona na ryzyko niehumanitarnego i poniżającego traktowania ze względu na możliwość popadnięcia w skrajne ubóstwo, [a także] jest objęta zakresem stosowania art. 15 [lit. b)] dyrektywy 2011/95 w odniesieniu do udzielenia ochrony uzupełniającej,

lub

B) w odniesieniu do wnioskującego o udzielenie ochrony – Palestyńczyka bez obywatelstwa, zarejestrowanego przez UNRWA – zakłada uznanie przez to państwo członkowskie statusu uchodźcy w rozumieniu art. 2 lit. c) tej dyrektywy i przyznanie uprawnień wynikających z tego statusu tej osobie w zakresie, w jakim nie jest ona objęta zakresem stosowania art. 12 ust. 1 lit. b) lub art. 12 ust. 2 i 3 tej dyrektywy, analogicznie do pkt 2 sentencji wyroku z dnia 19 grudnia 2012 r., *Abed El Karem El Kott i in.*, C-364/11, EU:C:2012:826, bez uwzględnienia w odniesieniu do tej osoby okoliczności odnoszących się do art. 15 [lit. b)] dyrektywy 2011/95 związanych z udzieleniem ochrony uzupełniającej?

Przepisy prawa międzynarodowego

Konwencja z 1951 r. dotycząca statusu uchodźców

Artykuł 1 D

Przepisy i orzecznictwo Unii Europejskiej

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, art. 78 ust. 1 i art. 78 ust. 2 lit. a) i d).

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (zwana dalej „kartą”), art. 4, 18, art. 19 ust. 2, art. 24 ust. 2.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (wersja przekształcona), motyw 18, art. 2 lit. a), d), e), f), h), art. 4 ust. 3 lit. a)–c), art. 12 ust. 1 lit. a), art. 15 lit. b), art. 20 ust. 3 i 5, art. 21 ust. 1.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (wersja przekształcona), art. 1, art. 2 lit. b), c), e), g)–k) i q), art. 3 ust. 1, art. 40 ust. 1–3, art. 46 ust. 1 i 3.

Szereg wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wskazanych i przytoczonych w tekście poniżej.

Przepisy krajowe

Zakon za ubežiszteto i bežancite (ustawa o azylu i uchodźcach, zwana dalej „ZUB”), art. 1, art. 2 ust. 3, art. 4 ust. 3, art. 6a, art. 8 ust. 1, art. 9 ust. 1 pkt 2, art. 12 ust. 1 pkt 4, art. 13 ust. 2, art. 73, art. 75 ust. 2, art. 76a, art. 76b pkt 1, § 1 pkt 2, 3, 6, 7, 10, 11, 17–19.

Administratiwnoprocusualen kodeks (kodeks postępowania administracyjnego, zwany dalej „APK”), art. 168 ust. 1, art. 172 ust. 2, art. 173.

Zwięzłe przedstawienie okoliczności faktycznych i postępowania głównego

- 1 Skarżąca, SN, urodziła się w dniu 4.11.1995 r. w mieście Gaza, Palestyna. Jest Palestynką bez obywatelstwa, zamężną, która znajduje się na terytorium Republiki Bułgarii wraz ze swoim dzieckiem, LN – dziewczynką, urodzoną w dniu 23.10.2016 r. w Strefie Gazy, także będącą Palestynką bez obywatelstwa. Skarżące zamieszkiwały w mieście Gaza. Skarżąca SN jest zarejestrowana w UNRWA; rejestracja dotyczy również jej córki LN. W 2016 r. na wniosek KN, odpowiednio małżonka i ojca skarżących, UNRWA przeprowadziła ocenę ubóstwa, a rodzina otrzymywała minimalną pomoc w zakresie żywności, którą oceniają jako niewystarczającą, a także pomoc medyczną, zaś SN uczęszczała również do szkoły. Rodzina nie zamieszkiwała w obozie UNRWA, lecz w domu ojca SN. W lipcu 2018 r. SN, wraz z LN, opuściła legalnie miasto Gaza przez punkt Rafah na granicy z Egiptem. Pozostawała tam przez 45 dni w mieście Ismailia, następnie wyjechała legalnie do Turcji, gdzie pozostawała przez 7 miesięcy, zaś niedługo potem przyjechał jej mąż, po czym cała rodzina

wyjechała tranzytem, nielegalnie, przez Grecję, i następnie nielegalnie przejechali na terytorium Republiki Bułgarii, gdzie ujęto ich w dniu wjazdu.

- 2 Po raz pierwszy SN złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w dniu 22.3.2019 r. – osobiście i jako ustawowy przedstawiciel swojego małoletniego dziecka. W tym postępowaniu nie jest wskazała, że jest zarejestrowana w UNRWA. Podczas przeprowadzonego przesłuchania wnioskująca o udzielenie ochrony uzasadniła swój wniosek niepewną sytuacją w Strefie Gazy, brakiem podstawowych warunków życiowych, a także tym że prawie co roku prowadzono działania wojenne, zaś wiele osób miało zawał serca ze względu na napiętą sytuację. Jeśli nie było ostrzału od strony Izraela, al-Fatah i Hamas walczyły między sobą. Gdy jej mąż był w pracy, jego życie wisiało na włosku ze względu na stałe bombardowania. Jej dom znajduje się blisko posterunku policji i w okresie działań wojennych rakiety zawsze spadały nieopodal tego posterunku, zaś wnioskodawczyni obawiała się, że jej dom zostanie ostrzelany. Na podstawie tego wniosku w decyzji z dnia 5.7.2019 r. wydanej przez Zamestnik-predsedatel na Dyrżawna agencija za bežancite odmówiono udzielenia statusu uchodźcy i statusu humanitarnego skarżącej i jej córce.
- 3 Decyzja odmowna wydana w odniesieniu do pierwszego wniosku została zaskarżona przed Administratiwen syd Sofija-grad (sądem administracyjnym w mieście Sofia), który oddalił skargę w wyroku z dnia 20.12.2019 R. Skarga kasacyjna została oddalona wyrokiem z dnia 3.6.2020 R. wydanym przez Wyrchowen administratiwen syd (najwyższy sąd administracyjny), który utrzymał w mocy wyrok Administratiwen syd Sofija-grad. W związku z powyższym decyzja odmowna Zamestnik-predsedatel na Dyrżawna agencija za bežancite uprawomocniła się w dniu 3.6.2020 R. Decydujące wywody sądów oparły się na tym, że SN i dziecko nie były zmuszone do opuszczenia Strefy Gazy ze względu na realne ryzyko tortur lub innych ciężkich skutków, ani nie są zagrożone takimi skutkami w wypadku powrotu do państwa pochodzenia. Sytuacji w Strefie Gazy nie można określić jako konfliktu zbrojnego. Nie ustalono, by SN miała w państwie pochodzenia problemy z organami władzy, ani by była zatrzymywana lub prześladowana ze względu na działalność polityczną. Według sądu kasacyjnego logiczne jest, by osoba ubiegająca się o azyl pozostała w pierwszym bezpiecznym dla niej państwie, którym w niniejszym wypadku są Egipt i Turcja, po czym powróciła do państwa pochodzenia. SN wjechała nielegalnie do Bułgarii wyłącznie ze względu na dążenie do poprawy warunków ekonomicznych życia. Uznano za bezzasadne twierdzenia dotyczące naruszenia art. 6a ZUB w zakresie oceny dobra dziecka.
- 4 W dniu 21.8.2020 r. SN osobiście i jako ustawowy przedstawiciel swojego dziecka, LN, za pośrednictwem adwokata, złożyła drugi wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej – kolejny wniosek w rozumieniu ust. 1 pkt 6 przepisów uzupełniających do ZUB, żądając przyznania statusu uchodźcy w Bułgarii. We wniosku tym wskazała ona jako nową okoliczność to, że SN i jej rodzina są zarejestrowani jako palestyńscy uchodźcy.

- 5 W decyzji z dnia 28.8.2020 r. interwjuiraszt organ pri Dyrżawna agencija za bežancite (organ przesłuchujący państwowej agencji ds. uchodźców) dopuścił kolejny wniosek SN i LN z dnia 21.8.2020 R. do rozpatrzenia w postępowaniu dotyczącym udzielenia ochrony międzynarodowej ze względu na to, że we wniosku podniesiono nowe okoliczności mające istotne znaczenie dla jej sytuacji osobistej oraz dotyczące państwa pochodzenia. SN wyznaczono jako przedstawiciela dziecka LN w postępowaniu. Dyrżawna agencija „Nacjonálna sigurnost” (państwowa agencja ds. bezpieczeństwa narodowego) nie wniosła zastrzeżeń w odniesieniu do możliwości udzielenia ochrony w Republice Bułgarii. Przedstawiono również stanowisko Agencija za socialno podpomagane (agencji ds. pomocy społecznej), według której „prawa podstawowe dziecka LN nie są naruszone”. Ustalono, że rodzina jest wspierana finansowo przez krewnych SN, którzy przebywają w Szwecji i otrzymali tam odpowiedni status. Na przeprowadzonym w dniu 25.9.2020 r. przesłuchaniu SN oświadczyła, że nie miała żadnych problemów związanych z jej przynależnością etniczną i wyznawaną religią. Wniosła ona o udzielenie ochrony międzynarodowej, ponieważ zamieszkiwały wraz z córką w rejonie, w którym stałe miały miejsce bombardowania i nie zapewniono bezpieczeństwa, zaś ich życie było ciągle zagrożone ze względu na to, że ich dom znajdował się nieopodal wojennego oddziału ugrupowania Hamas, który był stałym celem, często ostrzeliwanym rakietami i bombami. Niektóre rakiety i odłamki spadły na dom (połowa domu już nie istnieje, ponieważ została uderzona rakieta), zaś podczas ataku w 2014 r. dach wyleciał w powietrze. Następnie przeprowadziły się do dziadka SN, gdzie zamieszkiwały przez około 2 lata, a po remoncie powróciły do domu. Poza tym wskazała ona na ograniczenie pomocy udzielanej przez UNRWA (paczki żywnościowe były przeznaczone dla mniejszej liczby osób, już nie udzielano pomocy pieniężnej w szkołach; od dwóch lub trzech lat wstrzymano wszelką pomoc finansową, a inne rodzaje pomocy zostały obniżone), zaś ogólna sytuacja w mieście Gaza jest następująca: nie wystarcza żywności, leków, paliw i innych towarów pierwszej potrzeby. Jako przyczyny opuszczenia państwa pochodzenia i braku możliwości powrotu do miasta Gaza SN wskazała również pogorszenie sytuacji, wysokie bezrobocie, w tym ze względu na koronawirus, zamknięcie szkół, wprowadzenie godziny wojskowej, ponieważ rząd Hamasu bardzo ściśle kontroluje, by nikt nie opuszczał swojego domu; rząd ten jest bardzo surowy. Jej życzeniem jest pozostanie w Bułgarii lub połączenie się z pozostałą częścią rodziny w Szwecji, gdzie jej rodzice przeprowadzili się jeszcze w 2008 r., do chwili gdy sytuacja w Gazie umożliwi im powrót.
- 6 Po przeprowadzeniu postępowania w zaskarżonej decyzji z dnia 14.5.2021 r. odmówiono przyznania statusu uchodźcy i statusu humanitarnego, zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 2 i 4 w związku z art. 8 i 9 ZUB. W przyjętej decyzji Zamestnik-predsdateł na DAB przyjął, że przedmiot badania dla celów zastosowania prawa materialnego do kolejnego wniosku jest ograniczony do istnienia w ogóle nowych okoliczności dotyczących jej sytuacji osobistej lub państwa pochodzenia, istotności tych okoliczności dla sytuacji osobistej lub państwa pochodzenia oraz oceny ich zasadności na podstawie przedstawionych dowodów na piśmie. Zamestnik-predsdateł na DAB jest zdania, że

przedstawione nowe dowody nie wskazują na istnienie nowych okoliczności mających istotne znaczenie, zaś podstawy wskazane w poprzednim postępowaniu uległy prekluzji. Przedstawione przez SN pogorszone warunki ekonomiczne i zdrowotne w państwie jej pochodzenia nawet nie są objęte przedmiotowym zakresem stosowania ZUB i były one wszechobecnym zjawiskiem, biorąc pod uwagę światowy kryzys związany z wirusem COVID-19. Rejestracja w UNRWA również nie stanowi nowej okoliczności mającej istotne znaczenie. SN korzystała z ochrony, która została wstrzymana z jej własnej woli, i przy ewentualnym powrocie do państwa pochodzenia nie ma przyczyn, ze względu na które ona i dziecko nie mogłyby ponownie korzystać z tej ochrony. Twierdzenia dotyczące ogólnej sytuacji w Gazie nie uzasadniają istnienia osobistej okoliczności związanej z prześladowaniem lub zagrożeniem dla życia. SN nie była zmuszona do opuszczenia państwa pochodzenia z przyczyn wskazanych w art. 8 ust. 1 ZUB.

- 7 Z tych samych względów nie istnieją podstawy określone w art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2 ZUB dotyczące udzielenia statusu humanitarnego. Całościowa ocena sytuacji w Gazie na podstawie ogólnie przyjętych kryteriów i definicji nie umożliwia określenia tej sytuacji jako konfliktu zbrojnego; po raz pierwszy od 14 lat na palestyńskich terytoriach trwają przygotowania do powszechnych wyborów prezydenckich i parlamentarnych. Nie należy uznawać, że jedynie na podstawie obecności na terytorium państwa pochodzenia cudzoziemka i jej dziecko byłyby narażone na realne ryzyko zagrożenia, istotnego dla celów udzielenia statusu określonego w art. 9 ust. 1 pkt 3 ZUB.
- 8 Według organu administracji dobro małoletniego dziecka LN należy ocenić przy uwzględnieniu zasady zachowania całości rodziny. Zasada ta wymaga, by dziecko przebywało ze swoimi rodzicami, mając na względzie kulturową tożsamość i ustanowione już więzi rodzinne, w związku z czym dziecko nadal powinno przebywać z rodziną. Rozpatrzono również sytuację ojca dziecka – KN. W odniesieniu do jego pierwszego wniosku o udzielenie ochrony z dnia 2.4.2019 r. wydano decyzję odmowną, a złożone na nią skargi zostały oddalone. W odniesieniu do drugiego wniosku o udzielenie ochrony z dnia 18.6.2021 r. Zastępca-przedsedała na DAB wydał decyzję z dnia 9.3.2022 r. w sprawie odmowy udzielenia ochrony międzynarodowej. Skarga na decyzję odmowną została oddalona w wyroku z dnia 8.6.2022 r. Administratiwen syd Sofija-grad, który aktualnie stanowi przedmiot zaskarżenia w trybie kasacyjnym.

Zasadnicze argumenty stron w postępowaniu głównym

- 9 W skardze sporządzonej przez adwokata wniesiono o uchylenie wyroku i zwrot akt sprawy organowi administracyjnemu wraz z wiążącymi wskazówkami dotyczącymi wykładni i stosowania prawa. Podniesiono, że przypadek SN i jej małoletniej córki LN jest objęty zakresem stosowania art. 1D zdanie drugie konwencji genewskiej i art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95/UE, ponieważ ochrona i pomoc UNRWA została już wstrzymana ze względu na okoliczności poza ich kontrolą. Miały one ipso facto prawo do statusu uchodźcy,

ponieważ zostały już uznane za uchodźców przez społeczność międzynarodową. Podnoszą, że rodzina opuściła obszar działań UNRWA ze względu na poważne zagrożenie bezpieczeństwa i życia w Gazie. Przedstawiły pismo UNHCR z dnia 18 sierpnia 2020 r. oraz aktualne artykuły prasowe dotyczące sytuacji w Gazie i wstrzymania w 2018 r. corocznych płatności przez USA na rzecz UNRWA. Na podstawie § 3 wytycznych UNHCR nr 13 z grudnia 2017 r. w sprawie udzielania ochrony międzynarodowej, dotyczących możliwości stosowania art. 1D do palestyńskich uchodźców, a także pkt 86 wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 25 lipca 2018 r., Alheto, C-585/16, podniesiono, że SN i jej córka nie muszą ponownie wykazywać, że zasadnie obawiają się prześladowania w rozumieniu art. 8 ust. 4 ZUB.

- 10 Skarżące podnoszą naruszenie art. 6a ZUB w związku z § 1 pkt 11 ZUB i § 1 pkt 5 Zakon za zakriła na deteto (ustawy o ochronie dziecka) i art. 75 ust. 2 ZUB. Naruszono również art. 75 ZUB i art. 35 APK, ponieważ nie zgromadzono i nie oceniono aktualnych informacji dotyczących państwa pochodzenia – Strefy Gazy, zaś wydalenie skarżącej i jej małoletniej córki do Strefy Gazy stworzyłoby znaczne zagrożenie dla ich życia i bezpieczeństwa, naruszałoby art. 2 i 3 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC) oraz art. 3 ust. 1 konwencji ONZ o prawach dziecka. Próg ochrony małoletniej LN jest wyższy od progu ochrony jej rodziców; powołano się na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 4 października 2018 r., C-652/16, w odniesieniu do możliwości rozszerzenia udzielonej ochrony na innych członków rodziny – w niniejszym wypadku na rodziców dziecka. Należy uwzględnić, że dziecko jest szczególnie podatne na zagrożenia; w wypadku ewentualnego wydalenia LN do Gazy – mając na względzie pogłębiający się kryzys humanitarny, niedostatek żywności, leków i środków medycznych – jej dobrobyt i bezpieczeństwo będą narażone na poważne ryzyko, sprzecznie z kryteriami dotyczącymi dobra dziecka.
- 11 Świadczenie podstawowych usług i zapewnienie operacji humanitarnych UNRWA jest narażone na ryzyko ze względu na wielokrotne deficyty budżetowe. SN była w ciąży w dacie złożenia wniosku na piśmie o udzielenie ochrony i wnosi o uwzględnienie okoliczności, że w wypadku jej wydalenia do Gazy UNRWA nie będzie w stanie zapewnić stałej opieki medycznej, której potrzebuje. Wskazuje na obiektywną niemożliwość wydalenia do Strefy Gazy ze względu na ograniczenia nałożone przez Izrael, co podnosi ona jako okoliczność związaną ze wstrzymaniem ochrony lub pomocy – pkt 57–58 wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 31 stycznia 2021 r., XT, C-507/19, ECLI:EU:C:2021:3. Niemożność powrotu do Strefy Gazy potwierdzają również informacje zawarte w decyzji z dnia 21.9.2021 r. Ministerstwo na wytresznite raboti (ministerstwa spraw wewnętrznych) Republiki Bułgarii, zgodnie z którą w okresie 2010–2021 r., przy 483 wydanych decyzjach dotyczących wydalenia Palestyńczyków, ani jeden Palestyńczyk bez obywatelstwa nie został wydany z powrotem do Palestyny. Powyższe dane wykazują, że nie istnieje możliwość wydalenia do Palestyny z Bułgarii z przyczyn niezależnych od cudzoziemców podlegających wydaleniu.

- 12 SN powołuje się na aktualne dane dotyczące sytuacji w Gazie, zgodnie z którymi 80% mieszkańców Gazy jest uzależnionych od pomocy humanitarnej, w związku z czym należy zastosować kryteria dotyczące skrajnego ubóstwa i wykładnię art. 4 karty dokonaną w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 19 marca 2019 r. (wielka izba), C-163/17, (pkt 91–93), w ten sposób, że nie umożliwia się przeniesienia osoby do innego państwa członkowskiego, jeśli osoba znalazłaby się w skrajnym ubóstwie. Jest zdania, że wydalenie skarżących do Strefy Gazy naruszałoby zasadę zakazu wydalenia określoną w art. 4 ust. 3 ZUB. Skarżące mogłyby wrócić z powrotem do Gazy jedynie przez punkt Rafah na granicy z Egiptem, lecz na punkcie tym panują nieprzewidywalne warunki i należy uzyskać uprzednie zezwolenie od organów egipskich, a także jest on często zamykany na dłuższy okres. Powołała się również na opublikowany w dniu 4.6.2021 r. wyrok trybunału haskiego w sprawie NL20.17797, pkt 9.2.3., dotyczący kolejnego wniosku o udzielenie ochrony palestyńskiemu uchodźcy, przybywającemu z obszaru, na którym działa UNRWA – w Libanie, w którym to wyroku wskazano, że: „świadczanie podstawowych usług nie oznacza automatycznie, że UNRWA oferuje warunki życiowe, które są zgodne z powierzonymi jej zadaniami. Należy uwzględnić również jakość tych usług [...]”.
- 13 Przed sądem wniesiono o uwzględnienie jako przyczyny opuszczenia Gazy w lipcu 2018 r. doręzonego KN w dniu 26.3.2018 r. wezwania organów władzy w Gazie, twierdząc, że w wezwaniu tym został on wezwany przez policję, odpowiednio przez Hamas, w celu aresztowania go ze względu na to, że uczestniczył w pokojowych protestach przeciwko sposobowi rządzenia przez Hamas. Dla osób ze Strefy Gazy było jasne, że jeśli dana osoba zostanie aresztowana, będzie bita i torturowana, a nawet mogłaby zostać zabita w zakładzie karnym. Ze względu na to zagrożenie SN i jej rodzina byli zmuszeni do opuszczenia Gazy. Powołano się również na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej El Kott, pkt 63–64.
- 14 Strona przeciwna – Zamestnik-przedsedał na DAB – kwestionuje skargę w całości, przedstawiając aktualne sprawozdanie dotyczące Palestyny wraz z informacjami o Strefie Gazy. Wskazuje na bezzasadność skargi i wnosi do sądu o jej oddalenie. Skarżąca została uznana za uchodźcę przez służby ONZ w Palestynie, UNRWA, otrzymywane przez uchodźczynię wsparcie nie zostało wstrzymane ze względu na niezależne od niej okoliczności, ponieważ dobrowolnie zrezygnowała ona z tej ochrony, opuszczając obszar działań. W związku z powyższym nie należy jej uznawać za uchodźcę na podstawie tej okoliczności. Okoliczności takie jak uchodźcza historia cudzoziemki i posiadanie przez nią dziecka zostały rozpatrzone szczegółowo w poprzednim postępowaniu, zaś odmowa udzielenia jej ochrony międzynarodowej została utrzymana w mocy w wyroku Wyrchoven administratiwen syd.
- 15 Prokurator pri Sofijska gradska prokuratura (prokurator przy prokuraturze w mieście Sofia) jest zdania, że skarga jest bezzasadna, i wnosi do sądu o jej oddalenie.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 16 Przy rozpatrzeniu wniosku o udzielenie statusu uchodźcy SN i jej małoletniej córce LN w Bułgarii należy uwzględnić prawo Unii, a w szczególności to, co wskazano w art. 12 dyrektywy 2011/95, a także wykładnię tego przepisu dokonaną w wyrokach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (wyroki: C-31/09, ECLI:EU:C:2010:351, Bolbol; C-364/11, ECLI:EU:C:2012:826, Abed El Karem El Kott; C-585/16, Alheto, i in.), a także przepisy dyrektywy 2013/32.
- 17 Sąd odsyłający przytoczył szczegółowe uzasadnienie, na podstawie którego w dwóch podobnych sprawach Administratiwen syd Sofija-grad stwierdził nieważność odmów rozpatrzenia kolejnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, w tym uwzględnił wykładnię art. 4 karty dokonaną w pkt 3 sentencji wyroku z dnia 19 marca 2019 r. (wielka izba), Abubacarr Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, a także rozpatrzone w pkt 91–93 tego wyroku kryteria dotyczące skrajnego ubóstwa oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 25 lipca 2018 r., C-585/16, Alheto. Zasadniczym uzasadnieniem Administratiwen syd Sofija-grad w drugim wypadku było to, że nie można przyjąć, iż skarżąca w owej sprawie żyje w godnych warunkach na obszarze działań UNRWA, i że nie należy jej wydalać z powrotem, ponieważ będzie narażona na warunki zabronione na mocy art. 4 karty. Sąd przyjął, że jej sytuacja prawna jest objęta art. 9 ust. 1 pkt 2 ZUB w odniesieniu do udzielenia statusu humanitarnego, o który również wniesiono. Obydwa przytoczone wyroki wydano przy uwzględnieniu wyjątkowych trudności finansowych UNRWA wynikających ze wstrzymania finansowania przez USA w 2018 r., a także trzech rezolucji Parlamentu Europejskiego dotyczących sytuacji w Strefie Gazy: Rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie sytuacji Agencji Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA); rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 17 lipca 2014 r.; oraz Rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie Izraela i Palestyny po wojnie w Gazie oraz roli UE. Równocześnie, wspomniana powyżej wykładnia art. 4 karty nie została zastosowana w wyrokach sądów dotyczących skargi SN i LN na odmowę przyznania statusu uchodźcy i statusu humanitarnego, w tym w odniesieniu do pierwszego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Nie zastosowano jej również w wyrokach sądów dotyczących skargi złożonej przez KN na odmowę przyznania statusu uchodźcy i statusu humanitarnego, w tym w wyroku z dnia 8.6.2022 r. Administratiwen syd Sofija-grad, na który złożono skargę kasacyjną.
- 18 Zdaniem sądu odsyłającego istnieje sprzeczne orzecznictwo dotyczące oceny sytuacji w Gazie i uwzględnienia stanowiska UNHCR z marca 2022 r. dotyczącego niewydalania Palestyńczyków zarejestrowanych w UNRWA, ze względu na sytuację w Gazie. Podobnie, w sprawie Bashar Ibrahim i in., C-297/17, podniesiono kwestię, że w Bułgarii Palestyńczykom udzielana jest ochrona uzupełniająca, podczas gdy Niemcy udzielają statusu uchodźcy takim osobom. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej powinien dokonać

wykładni dla celów jednolitego stosowania prawa Unii w odniesieniu do zarejestrowanych w UNRWA palestyńskich uchodźców, odpowiednio art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95, w tym w związku z zakazem określonym w art. 19 karty i orzecznictwem Abubacarr Jawo, C-163/17, co się tyczy kwestii, jakiego statusu należy udzielić, a także możliwości powrotu danej osoby na terytorium Gazy.

- 19 Sąd odsyłający odniósł się do wyroku z dnia 13 stycznia 2021 r., XT, C-507/19, pkt 69, w którym Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej przyjął, że wyłączenia osób, które „aktualnie korzystają” z ochrony organów lub organizacji ONZ określonej w art. 1D konwencji genewskiej, do którego odesłano w art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2011/95, nie można interpretować w ten sposób, że sama nieobecność lub dobrowolne opuszczenie strefy działania UNRWA wystarczą, by przewidziane w tym przepisie wyłączenie możliwości uznania danej osoby za uchodźcę przestało mieć zastosowanie.
- 20 A zatem przyczyny, ze względu na które skarżące opuściły obszar działań UNRWA w Strefie Gazy, mają istotne znaczenie dla oceny, czy ich sytuacja prawna jest objęta zakresem stosowania art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 i art. 1D zdanie drugie konwencji genewskiej. Przy braku oceny należałoby przyjąć wyłącznie na podstawie procesowej, że opuszczenie obszaru działań UNRWA jest dobrowolne, a pomoc nie została wstrzymana. Sąd odsyłający podnosi jednak również problemy o charakterze procesowym: w postępowaniu dotyczącym pierwszego wniosku o udzielenie ochrony nie rozpatrzono kwestii rejestracji w UNRWA, odpowiednio, nie przeprowadzono oceny okoliczności związanych z pomocą udzielaną skarżącym i działaniami UNRWA. W odniesieniu do tego wniosku wydano prawomocną decyzję odmowną, a w zaskarżonej w niniejszej sprawie decyzji przyjęto, że kwestie te uległy prekluzji.
- 21 Natomiast w odniesieniu do kolejnego wniosku o udzielenie ochrony, która na podstawie art. 76a w związku z art. 13 ust. 2 ZUB powinna się opierać na „nowych elementach lub okolicznościach faktycznych”, według niniejszego składu orzekającego pkt 1 sentencji wyroku z dnia 3 marca 2022 r., NB, AB, C-349/20, ECLI:EU:C:2022:151, nie ma zastosowania. Zgodnie z art. 40 ust. 1 dyrektywy 2013/32 te nowe okoliczności mogą być rozpatrywane w ramach poprzedniego lub kolejnego wniosku „lub w ramach kontroli decyzji na skutek wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie lub odwołania, o ile właściwe organy mogą w tych ramach uwzględnić i rozważyć wszystkie elementy zawarte w dalszych informacjach lub kolejnym wniosku”. Z przepisu tego można wywieść, że we wszystkich wypadkach należy rozpatrzyć przedstawione nowe elementy wraz ze wszystkimi przedstawionymi dotychczas. W niniejszym wypadku można dokonać wykładni w ten sposób, że przy rozpatrzeniu kolejnego wniosku obowiązkowo należy uwzględnić przyczyny opuszczenia Gazy oraz sytuację w Gazie w 2019 r. wraz z rejestracją w UNRWA. Wywód ten byłby jednak niezgodny z tym, co wskazano w art. 33 ust. 2 lit. d) dyrektywy 2013/32

w odniesieniu do niedopuszczalności kolejnych wniosków, transponowanym w art. 13 ust. 2 w związku z art. 76a ZUB.

- 22 A zatem dla celów oceny dopuszczalności rozpatrzenia twierdzeń dotyczących przyczyn opuszczenia Gazy w związku z nową okolicznością – rejestracją w UNRWA – w ramach kolejnego wniosku, należy dokonać wykładni art. 40 ust. 1 dyrektywy 2013/32. W tym wykładni należy dokonać również w związku z postępowaniem, w którym dopuszczalne jest dokonanie tej oceny – administracyjnym lub sądowym – biorąc pod uwagę wskazane w tym przepisie „wniosek o ponowne rozpatrzenie lub odwołanie”. W wypadku gdyby przepis pod „wnioskiem o ponowne rozpatrzenie [decyzji]” rozumiał decyzję odmowną w odniesieniu do pierwszego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, a nie szczególne postępowanie, w którym żąda się uchylecia już prawomocnej decyzji odmownej, to organ byłby zobowiązany do przeprowadzenia takiego ponownego rozpatrzenia. Co się tyczy terminu „odwołanie [od decyzji]”, nie jest jasne, czy ma się na względzie postępowanie przed sądem w zakresie, w jakim sąd nie rozpatruje kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Przedmiotem sprawy i kontroli zgodności z prawem przeprowadzanej przez sąd jest decyzja organu w sprawie odmowy udzielenia ochrony międzynarodowej.
- 23 SN oświadczyła wyraźnie, że osobiście nie była zastraszana lub prześladowana. Co się tyczy argumentów dotyczących tego, że dom rodziny jest częstym celem ataków, podczas osobistego przesłuchania SN wskazała, że przez 2 lata zamieszkiwali w innym miejscu a następnie powrócili, ponieważ inaczej musieliby wynajmować lokal i bardzo dużo za niego płacić. A zatem nie można przyjąć, że warunek dotyczący istnienia poważnego zagrożenia dla osobistego bezpieczeństwa danego Palestyńczyka – jako podstawa do opuszczenia obszaru działań UNRWA – jest spełniony.
- 24 W sprawie wniesiono o dokonanie oceny ogólnej sytuacji w Gazie jako podstawy opuszczenia Gazy i jako podstawy niemożności wydalenia na obszar działań agencji, w tym ze względu na przynależność do grupy szczególnie podatnej na zagrożenia. Podniesiono również faktyczną niemożliwość wydalenia. Powstaje kwestia, czy jedynie ta okoliczność jest wystarczająca, aby przyjąć, że „Palestyńczyk ten, w wyniku okoliczności niezależnych od jego woli, zostaje zmuszony do opuszczenia obszaru działania UNRWA”, a art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95, odpowiednio, art. 1D zdanie drugie konwencji genewskiej, ma zastosowanie do tej osoby. Przepisy te będą miały zastosowanie wyłącznie, gdy pomoc UNRWA zostanie wstrzymana. Sąd odsyłający rozpatruje szczegółowo wyrok Trybunału z dnia 19 grudnia 2012 r., El Kott i in., C-364/11, pkt 61 i 63, w odniesieniu do kwestii, w jakich warunkach można by uznać, że udzielana przez UNRWA pomoc została wstrzymana. I tak, zdaniem Trybunału, aby ustalić, czy ta pomoc została wstrzymana, należy zbadać: czy wyjazd danej osoby nastąpił z przyczyn, które są poza jej kontrolą i nie zależą od jej woli, i z tego względu zmuszają tę osobę do opuszczenia tego obszaru, uniemożliwiając jej w ten sposób korzystanie z udzielanej przez UNRWA pomocy. Trybunał przyjął, że „uchodźca palestyński zmuszony jest do opuszczenia obszaru działań

UNWRA, jeżeli jego bezpieczeństwo osobiste jest poważnie zagrożone, zaś agencja nie ma możliwości zapewnienia mu na tym obszarze warunków do życia zgodnych z zadaniami, których wykonanie zostało jej powierzono”. W niniejszym wypadku ogólna sytuacja w Gazie będzie istotna wyłącznie, jeśli uniemożliwia UNRWA udzielanie pomocy i ochronę Palestyńczyków w Gazie, zgodnie z misją, dla której utworzono tę agencję.

- 25 Ogólna sytuacja, w tym nałożona blokada, faktycznie wywierają wpływ na możliwości UNRWA w zakresie udzielania tej pomocy i ochrony. Sąd odsyłający stwierdził, że zgodnie z rezolucją nr 302(IV) Ogólnego Zgromadzenia ONZ z dnia 8.12.1949 r. dotyczącą pomocy uchodźcom palestyńskim utworzono Agencję Narodów Zjednoczonych dla Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA), której mandat jest regularnie odnawiany, a jej obszar działań obejmuje Liban, Syrię, Jordanię, Zachodni Brzeg (w tym wschodnią Jerozolimę) i Strefę Gazy. Jest powszechnie znane, że mandat ten został aktualnie przedłużony. Sąd ten szczegółowo rozpatruje przedstawione dane i dowody dotyczące ogólnej sytuacji w Gazie i wskazuje na podstawy jej uwzględnienia: wyrok z dnia 3 marca 2022 r., NB, AB, C-349/20, pkt 82; wyrok Abubacarr Jawo, C-163/17, w szczególności dokonana wykładnię art. 4 karty w związku z sytuacją osoby, która jest „całkowicie zależna od pomocy publicznej” oraz „znalazłaby się, niezależnie od jej woli i osobistych wyborów, w sytuacji skrajnej depriwacji materialnej, która nie pozwalałaby jej na zaspokojenie podstawowych potrzeb, takich jak wyżywienie, mycie i mieszkanie, oraz która szkodziłaby jej zdrowiu fizycznemu lub psychicznemu lub doprowadziłaby ją do stanu powodującego naruszenie godności ludzkiej”. Zdaniem sądu odsyłającego dokonana wykładnia art. 4 karty w odniesieniu do przeniesienia obywatela państwa trzeciego, wnioskodawcy o udzielenie ochrony międzynarodowej, z jednego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego odnosi się również do wydalenia takiej osoby do państwa jej pochodzenia, biorąc pod uwagę stosowanie zasady zakazu wydalenia, która obejmuje swoją treścią również zakaz niehumanitarnego i poniżającego traktowania.
- 26 Sąd odsyłający jest zdania, że w sprawie kryteria dotyczące skrajnego ubóstwa nie są spełnione w całości, co się tyczy higieny osobistej i domu, jednak w odniesieniu do skutków – „która szkodziłaby jej zdrowiu fizycznemu lub psychicznemu lub doprowadziłaby ją do stanu powodującego naruszenie godności ludzkiej” – istnieją dane dotyczące pogorszenia sytuacji w Gazie i ciężkiego położenia mieszkańców.
- 27 W rezolucji Parlamentu Europejskiego z kwietnia 2018 r., pkt 6 i 7, sytuacja w Strefie Gazy została oceniona jako sytuacja „pogarszającego się, bezprecedensowego kryzysu humanitarnego w regionie”, w tym ze względu na blokadę Strefy Gazy. Sąd odsyłający szczegółowo przywołał tę rezolucję, opisał także demonstracje Palestyńczyków przy murze rozdzielającym Gazę i Izrael, podczas których zmarły setki osób i tysiące zostały ranione, w tym dzieci, i w konsekwencji wystąpiła przedłużająca się eskalacja działań wojennych.

- 28 Nie istnieją dane wskazujące na to, by sytuacja w Gazie w 2021 r. znacząco się polepszyła lub by kryzys humanitarny został przewyżczony. Sąd odsyłający przywołuje i szczegółowo rozpatruje przedstawione przed nim dane w tym względzie, w szczególności że pomimo przywrócenia w 2021 r. finansowego wsparcia dla UNRWA przez USA sytuacja w Gazie w marcu 2022 r. została oceniona w stanowisku UNHCR jako skłaniająca palestyńskich uchodźców do opuszczenia obszaru działań UNRWA. Lata konfliktu i blokady pozostawiły 80% ludności uzależnione od międzynarodowej pomocy, podczas gdy przedłużające się konflikty i podziały zaostrzają kryzys humanitarny i kryzys związany ze świadczeniem usług na miejscu. Zmniejszenie pomocy żywnościowej UNRWA, niestabilna sytuacja polityczna i socjalna, obniżenie jakości działalności związanej z programem kształcenia UNRWA w Gazie, ataki lotnicze w maju 2021 r., podczas których uszkodzono pomieszczenia agencji w Gazie, podważają i utrudniają starania agencji.
- 29 Zgodnie ze stanowiskiem UNHCR z marca 2022 r. dotyczącym wydalania do Gazy, pkt 63–66, sformułowano wnioski dotyczące sytuacji w Gazie, odnoszące się do ocen określonych w art. 1D zdanie drugie konwencji genewskiej. Na podstawie danych dotyczących poważnych zarzutów naruszeń i nadużyć międzynarodowych praw człowieka i prawa humanitarnego i przedłużającej się niestabilności skierowano wezwanie, by wszystkie osoby cywilne uciekające z Gazy były wpuszczane na terytoria państw oraz by zapewnić przestrzeganie zasady zakazu wydalania. Zgodnie z pkt 65 Palestyńczycy objęci zakresem stosowania [art.] 1D zdanie pierwsze – którzy otrzymują lub mają prawo do otrzymania ochrony lub pomocy UNRWA i którzy następnie zostali objęci art. 1D zdanie drugie – gdy ta ochrona lub pomoc została wstrzymana, ipso facto mają prawa do świadczeń określonych w konwencji genewskiej, pod warunkiem że art. 1C, 1E lub 1F konwencji nie mają zastosowania. Również w pkt 65 wyraźnie wskazano, że sytuacja w Gazie może stanowić obiektywną przyczynę skłaniającą palestyńskich uchodźców do wyjścia z Gazy poza obszar operacji UNRWA w ramach zakresu stosowania art. 1D zdanie drugie. Wnioski Palestyńczyków o udzielenie azylu, które nie są objęte zakresem stosowania art. 1D, powinny być rozpatrywane zgodnie z art. 1A ust. 2 konwencji genewskiej. Według UNHCR (pkt 66) polityki i praktyki w kontekście przedłużającej się okupacji Gazy, w szczególności przedłużającej się blokady jako formy „zbiorowej kary”, powtarzające się cykle przemocy, naruszanie praw człowieka przez de facto władze i inne podmioty niepaństwowe, mogą skutkować zasadnymi obawami przed prześladowaniem na podstawach związanych z konwencją. Palestyńczycy z Gazy, którzy nie są objęci zakresem stosowania art. 1D lub art. 1A ust. 2 konwencji genewskiej, mogą spełnić wymogi krajowych lub regionalnych form ochrony uzupełniającej lub dodatkowej. UNHCR nadal wzywa państwa, by nie wydalają przymusowo Palestyńczyków, w tym palestyńskich uchodźców, zarejestrowanych w UNRWA do Gazy. Wstrzymanie przymusowego wydalania służy jako minimalny standard i nie powinno zastępować ochrony międzynarodowej osób, co do których określono, że spełniają kryteria związane ze statusem uchodźcy zgodnie z [art.] 1D lub art. 1A ust. 2. Również w stanowisku Wysokiego Komisarza Organizacji Narodów Zjednoczonych ds.

Uchodźców rozpatrzono możliwości wydalenia Palestyńczyków do Gazy, w tym przez punkt Rafah.

- 30 A zatem wydalenie na obszar działań UNRWA, a w szczególności do miasta Gaza, jest uzależnione jedynie od woli Palestyńczyków związanej z dobrowolnym powrotem. Skarżące podnoszą, że nie mogą być wydalone z powrotem na obszar działań UNRWA. Jest oczywiste, że nie chcą one dobrowolnie wrócić do Gazy. Nie istnieją dane wskazujące na to, że mogą one wjechać i zostaną przyjęte na obszarze działań UNRWA na terytorium innego państwa – Libanu, Syrii lub Jordanii. Wydalenie na obszar działań UNRWA należy oceniać z punktu widzenia możliwości, by osoba ta była „objęta na rzeczonym obszarze rzeczywistą ochroną lub pomocą otrzymywaną od UNRWA, pozwalającą jej na bezpieczny na nim pobyt w godnych warunkach życia” (pkt 134 wyroku Alheto, przytoczonego powyżej). Stanowisko UNHCR z dnia 22 marca [2022 r.] jest kategoryczne w tej kwestii – sytuacja w Gazie zarówno skłania do opuszczenia tego obszaru, jak i stanowi podstawę braku wydalenia. Powstaje pytanie, w jakim zakresie tutejszy sąd jest jednak związany oceną zawartą w stanowisku UNHCR, a także czy w wypadku odmiennej oceny nie powstanie sytuacja określona w sprawie M.S.S. rozpatrywanej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka i w dalszym orzecznictwie dotyczącym braku wydalenia.
- 31 Należy przyjąć, że sytuacja na obszarze działań UNRWA, a w szczególności w mieście Gaza, w chwili rozpatrzenia przez sąd skargi na decyzję odmowną charakteryzuje się ogólnie następująco: nie istnieją pewne dane, że SN i LN będą mogły korzystać z ochrony i pomocy UNRWA w najbardziej niezbędnym zakresie – żywności, świadczeń medycznych, leków i środków medycznych. Jest oczywiste, że UNRWA nie ma przewidywalnego i dostatecznego finansowania, aby utrzymać udzielanie pomocy humanitarnej i podstawowych usług na rzecz palestyńskich uchodźców, zaś niewystarczające jest nawet finansowanie pilnych wezwań, co podważa możliwość udzielania przez agencję najważniejszej pomocy Palestyńczykom.
- 32 W tych okolicznościach powstaje pytanie, czy wymóg określony w pkt 134 wyroku Alheto jest przestrzegany. Zdaniem tutejszego sądu ocena możliwości wydalenia określona w art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 powinna być powiązana również z przestrzeganiem zakazu wydalenia i zakazu niehumanitarnego i poniżającego traktowania, w związku z czym ocena ogólnej sytuacji w Gazie nie powinna być wyłączona. Niezbędne jest zatem dokonanie wykładni, czy wydalenie skarżących do Gazy będzie spełniać wspomniane warunki przy istnieniu powyższej ogólnej sytuacji w Gazie, biorąc pod uwagę stanowisko UNHCR z marca 2022 r. dotyczące wydalenia do Gazy. Należy rozpatrzyć również kwestię, czy w odniesieniu do każdej osoby znajdującej się w tej sytuacji należy przyjąć taką samą odpowiedź w odniesieniu do jej wydalenia, czy też wymaga się odmiennej odpowiedzi w odniesieniu do szczególnie podatnej na zagrożenia osoby, biorąc pod uwagę przestrzeganie zasady dobra dziecka. W wypadku gdyby wyłącznie LN jako małoletnie dziecko nie mogła wrócić do Gazy i była objęta zakresem stosowania 12 ust. 1 lit. a)

zdanie drugie dyrektywy 2011/95, czy należy uwzględnić taką sytuację prawną również w odniesieniu do jej matki – skarżącej SN, biorąc pod uwagę zasady dobra dziecka i zachowania całości rodziny.

- 33 Ważne jest również udzielenie odpowiedzi – w zakresie, w jakim skarżące są uzależnione od pomocy UNRWA w zakresie żywności, świadczeń medycznych, leków i środków medycznych – czy ich sytuacja osobista jest objęta wykładnią skrajnego ubóstwa, o którym mowa w art. 4 karty, dokonaną w wyroku z dnia 19 marca 2019 r., Abubacarr Jawo, C-163/17, pkt 4 sentencji.
- 34 Sąd odsyłający przywołał wyrok Trybunału z dnia 25 lipca 2018 r., C-585/16 Alheto, pkt 86, i wyrok Trybunału z dnia 3 marca 2022 r., C-349/20, NB, AB, pkt 51, w szczególności to, że możliwość, by dyrektywa 2011/95 była stosowana ipso facto, nie skutkuje bezwarunkowo uznaniem statusu uchodźcy, ponieważ dana osoba powinna jednak złożyć wniosek o przyznanie statusu uchodźcy, który to wniosek powinien być rozpatrzony przez właściwe organy. Biorąc pod uwagę podnoszone w kolejnym wniosku automatyczne przyznanie „statusu uchodźcy” – w wypadku gdyby sytuacja prawna skarżących była objęta zakresem stosowania art. 1D zdanie drugie konwencji genewskiej, odpowiednio, art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95, lecz na podstawach określonych w art. 21 ust. 1 dyrektywy 2011/95 w związku z art. 19 karty – powstaje pytanie, jak należy zastosować w danym wypadku wskazane w tym przepisie stwierdzenie, iż „osoby takie kwalifikuje się tym samym do korzystania ze świadczeń określonych w niniejszej dyrektywie”.
- 35 Po pierwsze, jeśli w odniesieniu do danej osoby 1 – Palestyńczyka bez obywatelstwa – ma zastosowanie zasada non-refoulement określona w art. 21 ust. 1 dyrektywy 2011/95 w związku z art. 19 karty, ze względu na to, że przy wydaleniu do państwa pochodzenia, miasta Gazy, osoba ta będzie narażona na ryzyko nieludzkiego i poniżającego traktowania z uwagi na możliwość popadnięcia w skrajne ubóstwo, stwierdzenie to odnosi się do podstawy określonej w art. 15 [lit. b)] dyrektywy 2011/95 w odniesieniu do udzielenia ochrony uzupełniającej, odpowiednio, statusu humanitarnego zgodnie z prawem krajowym, art. 9 ust. 1 pkt 2 ZUB.
- 36 Po drugie, jeśli ustalona podstawa, o której mowa w art. 15 [lit. b)] dyrektywy 2011/95 w związku z art. 19 karty, jest bez znaczenia, na podstawie art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95 należy zastosować wykładnię dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w pkt 2 sentencji wyroku z dnia 19 grudnia 2012 r., El Kott i in., C-364/11, i pkt 81 uzasadnienia tego wyroku w odniesieniu do wykładni art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2004/83/UE, której brzmienie jest identyczne z art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95, a mianowicie: „uprawnienie, aby »ipso facto stać się beneficjentami [tej] dyrektywy«, implikuje konieczność uznania wnioskodawcy przez to państwo członkowskie za uchodźcę w rozumieniu art. 2 lit. c) tej dyrektywy i automatycznego przyznania mu statusu uchodźcy, pod warunkiem że

do wnioskodawcy tego nie znajdują zastosowania art. 12 ust. 1 lit. b) lub art. 12 ust. 2 i 3 tej dyrektywy”.

- 37 Zdaniem tutejszego sądu powyższego nie można zastosować bezwarunkowo, ponieważ w niniejszej sprawie nie chodzi o kwestię opuszczenia obszaru działań UNWRA ze względu na poważne zagrożenie dla osobistego bezpieczeństwa, lecz ze względu na okoliczności związane z ogólną sytuacją w Strefie Gazy. Wyłącznie zawarte w przepisie brzmi „z jakichkolwiek powodów”, co wskazano jako przyczynę opuszczenia obszaru działań agencji, to jest możliwe są również przyczyny odnoszące się do art. 15 dyrektywy 2011/95 w związku z art. 19 karty.
- 38 Następnie wyłącznie „korzystanie ze świadczeń określonych w niniejszej dyrektywie” nie zobowiązuje wyraźnie do udzielenia statusu uchodźcy. Jedynie jeśliby przyjąć zważającą wykładnię, z punktu widzenia rozumienia konwencji genewskiej, i w związku z uznaniem osób za uchodźców zgodnie z art. 1A tej konwencji, w zakresie, w jakim przewidziano w niej wyłącznie status uchodźcy, można by również dokonać zważającej wykładni art. 12 ust. 1 lit. a) zdanie drugie dyrektywy 2011/95. Kwestia ta ma znaczenie również, aby nie dopuścić do dyskryminacji i udzielenia korzystniejszego statusu wyłącznie na podstawie rejestracji w UNRWA Palestyńczyka bez obywatelstwa. I tak, jeśli przy takich samych okolicznościach Palestyńczyk bez obywatelstwa, który nie jest zarejestrowany w UNRWA, opuścił Strefę Gazy, należałoby udzielić mu ochrony uzupełniającej na podstawie art. 15 [lit. b)] dyrektywy 2011/95.
- 39 Tutejszemu sądowi nie jest znane orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, z którego wynikałaby jednoznaczna odpowiedź na pytania prawne, jakie tutejszy sąd powinien rozstrzygnąć w rozpatrywanej sprawie. Konieczność dokonania wykładni w trybie art. 267 TFUE wynika również z konieczności zapewnienia przestrzegania zasady pewności prawa z punktu widzenia jednolitego stosowania prawa Unii w dziedzinie azylu i ochrony prawa do azylu, o którym mowa w art. 18 karty, a także skuteczności prawa Unii.